bundel, die ons van bevoegde zijde werd toegezonden.

»De Belgische Zendingskerk is collegialistisch (d. w. z. geen zeker getal zelfstandige plaatselijke kerken in confoederatief verband met elkander, maar een genootschappelijk lichaam met onzelfstandige gemeenten als samenstellende deelen), want Vereeniging noemt zij zichzelve in haren officieelen naam, zoowel »Société" als »Eglise" (C. Art. 1) en ten tweede zegt ze samengesteld te zijn uit georganiseerde gemeenten (C. Art. 4).

Haar bestuur is *hiërarchisch* (d. w. z. het kerkelijk gezag wordt niet geacht te berusten bij de plaatselijke kerken, die het in hare meerdere vergaderingen samenbrengen, maar van een boven de kerken staand bestuurslichaam op haar af te dalen). Want de hoogste en wetgevende macht berust bij de Synode (C. Art. 15), die haar overdraagt op lagere door haar aangestelde colleges n.l.: het Comiteit van Beheer, de Sectionaire Raden en de Kerkeraden (C. Art. 5).

Deze Synode is voorts niet eene tijdelijke samenkomst van de kerken, maar een Bestuurscollege, dat telkens voor een jaar zit (O. R. Art. 12) en omdat de predikanten en de leden van het Comiteit van Beheer, die bij aftreding herkiesbaar zijn, er lid van zijn, in zijne meerderheid permanent (C. Art. 12; O. R. Art. 16). Ze komt niet op uit de plaatselijke kerken door wettige afvaardiging, want ze bestaat uit:

a. De predikanten der Belgische Zendingskerk, die niet door de gemeenten afgevaardigd worden (C. Art. 12).
b. Predikanten en Evangelisten, die aan geene gemeente verbonden zijn, dus veel minder door haar afgevaardigd kunnen worden, maar die door de Synode toch worden toegelaten (C. Art. 13; O. R. Art. 1).
c. De leden van het Comiteit van Beheer, die evenmin door de gemeenten afgevaardigd worden (C. Art. 12).

En *d.* Voor nog niet de helft uit afgevaardigden van de gemeenten. (C. Art. 12).

Bij dit laatste moet echter in het oog gehouden worden:

a. Dat deze afvaardiging eene geheel onwettige kan zijn, omdat tegen alle Gereformeerde beginselen in, niet alleen ambtsdragers, maar ook *gemeenteleden* afgevaardigd kunnen worden (C. Art. 10).
b. Dat deze afgevaardigden *zonder lastbrief* komen.
c. Dat er voor de wettigheid van de Synode zelfs geene afgevaardigden van de gemeenten *behoeven* te zijn, daar de vertegenwoordiging der gemeente slechts facultatief is (C. Art. 9).

In dit alles ligt eene miskenning der zelfstandigheid der plaatselijke kerken, een op zijde zetten van het Presbyteriale beginsel van kerkregeering en een huldigen van de hierarchie. Immers de kerken regeeren niet zich zelve, maar *worden* geregeerd, en feitelijk geregeerd *door de predikanten*.

Deze Bestuursregeling vestigt dus de Dominocratie (Predikantenregeering) en in de predikanten heerscht weer het *Genootschap*, want terwijl ze van de gemeenten losgemaakt worden, worden ze aan het Genootschap zoo sterk mogelijk gebonden. Bewijs:

a. De gemeenten mogen de predikanten niet afvaardigen ter Synode, onafhankelijk van de gemeenten hebben ze zitting als ambtenaren van het Genootschap (C. Art. 12).
b. Niet de kerkeraad noch eene vertegenwoordigende vergadering, maar het Comiteit van Beheer, door de niet vertegenwoordigende Synode benoemd, beoordeelt of een predikant kan worden toegelaten tot de Bediening (C. Art. 35, laatste gedeelte).
c. Een beroepen predikant moet door den secretaris-generaal vanwege het Genootschap bevestigd worden (O. R. Art. 26).
d. De predikanten moeten zich o.a. verbinden om de gemeenten nooit te onttrekken aan de Belgische Zendingskerk (O. R. Art. 24).
e. De predikanten kunnen door het Comiteit van Beheer zonder goedkeuring van de betrokken gemeenten ve plaatst worden (O. R. Art 11 e.).

Gelijke miskenning van het Gereformeerde beginsel van kerkregeering ligt in de Sectionaire Raden (O. R. Art. 26 v. o.).

Ongereformeerd is ook, dat het heilig Avondmaal bediend wordt zonder voorafgaande instelling van de ambten (O. R. Art. 28); en even onschriftuurlijk, dat eene kudde niet als gemeente wordt erkend, zonder dat zij in eigen behoeften kan voorzien (O. R. Art. 28)."

In deze critiek beteekent *C.* de Constitutie, en *O. R.* het Organieke Reglement.

Over de juistheid dezer critiek kan dan ook niet wel twijfel rijzen. De feiten liggen er toe. Het Reglement is niet anders. En ten overvloede spreekt de Belgische Zendingskerk haar collegialistisch karakter zelve zoo beslist mogelijk in art. 1 van haar Constitutie uit, waar het heet: *La Société évangelique Belge, en revêtant le caractère d'un corps ecclésiastique dûment organisé, ajoute à son titre celui d'Eglise Chrétienne missionaire Belge.*

Dat wil zeggen: Het Belgisch Evangelisch Genootschap, neemt het karakter aan van een behoorlijk georganiseerd kerkelijk lichaam, en voegt daarom bij zijn naam den *titel* van Belgische Zendingskerk.

Zij verklaart dus zelve eigenlijk *geen* kerk te zijn, maar slechts een *genootschap*, en slechts als genootschap ook *den titel* te voeren van Zendingskerk.

Er is dus althans oprechtheid. Er is geen zweem van verbloeming. De Constitutie zegt het zelve, dat we niet met een *kerk* te doen hebben, maar met een genootschap, dat slechts in zijn *titel* kerk *heet*.

Over dit punt valt alzoo niet verder te redeneeren. Het is eenvoudig zoo.

Toch gaat het daarom o. i. niet aan, deswege de correspondentie met deze *Zendingskerk* af te breken, en dat wel op de volgende gronden.

Vooreerst blijkt uit Art. 2 der Constitutie, dat deze Zendingskerk de Confessie van Guido de Brès aanvaard heeft, en alzoo het historisch beginsel belijdt, dat de Christenen in België terug hebben te keeren tot de Belijdenis der vaderen. Alleen Art. 36 hebben ze hiervan uitgezonderd.

Deze kerk belijdt dus ook Art. 30, 31 en 32 van onze Confessie, en overmits nu de in deze artikelen beleden beginselen van kerkregeering geheel indruischen tegen hetgeen ze zelve in haar Kerkenordening vaststelde, staat de weg open, om haar van haar Reglement naar haar Belijdenis terug te roepen.

In de tweede plaats rijst de vraag, of men zich in België ooit bewust is geworden van den strijd die tusschen het Reglement en de Belijdenis bestond.

Wij althans twijfelen hieraan, en achten, dat men zijn Reglement vaststelde, gelijk men dat deed, zonder zelf te vermoeden, dat men hiermeê van de Gereformeerde Belijdenis afweek.

Ons althans is niet bekend, dat hierover ooit eenige strijd in den boezem dier kerken gewoed heeft.

En in de derde plaats moet er o. i. op gelet, dat deze broederen in geheel buitengewone omstandigheden, te midden van een geheel Roomsch land, leefden, en er reeds daardoor niet in konden slagen, om het Christelijk leven zoo snel tot juiste kerkelijke regeling te brengen; daargelaten nu nog de vraag, welke moeilijkheden haar van Overheidswege in den weg zijn gelegd.

Het wil ons daarom voorkomen, dat men, wel verre van de correspondentie af te breken, veeleer gehouden is, de broederen in België, bij gemotiveerd stuk, op wat in hun kerkinrichting ontbreekt, zal hebben te wijzen, en alsdan zal moeten afwachten, in hoever zulk een broederlijk advies in goede aarde valt.

Het geldt hier een zeer zwakke plant, die met teederheid moet worden aangeraakt.

Maar zoo stellig als dit bij ons vaststaat, even beslist dient uitgesproken, dat men de broederen uit Brussel, die deze leemten inzien, en deswege niet tot de gemeenschap van dit Genootschap kunnen of mogen toetreden, niet in verlegenheid mag laten.

Ook zij moeten geholpen worden, en kunnen zelfs niet wachten tot de reorganisatie en reformatie der Belgische Zendingskerk is tot stand gekomen.

Immers hier verloopen minstens jaren meê.

Het eenvoudigst zal daarom zijn, dat de broederen in Brussel verwezen worden naar een naastbijgelegen classis, en met hulpe van deze classis tot institueering van hun kerk overgaan.

Ons kerkverband is toch allerminst aan de grenzen van ons land gebonden.

Naar rechts en links kunnen we over de grenzen heen schrijden, en niets zou ons liever zijn, dan dat men eenvoudig de Gereformeerde kerken van Bentheim, Oost-Friesland en België met ons in verband kon laten treden.

Misschien kan dit, om de regeeringswetten van Pruisen en België niet in elk opzicht, maar dit doet er niet toe.

Dan verbinde men zich zoover het kan.

Kerkelijk anarchisme.

In verband met wat we onlangs over den invloed van het kerkelijk anarchisme op de geesten schreven, ontvingen we van den heer P. B. G. Moora onderstaand schrijven, dat we volgaarne opnemen en beantwoorden.

Het luidt als volgt:

Mijnheer de Redacteur!

Nu de drukte der verkiezingen voorbij is, zou 't, geloof ik, de moeite loonen, eens helder aan uwe lezers uiteen te zetten, dat de misdaden, in den laatsten tijd door drie predikanten der Ned. Herv. Kerk bedreven, psychologisch samhangen met het *kerkelijk anarchisme*, dat deze kerk in beginsel huldigt.".

In uw stukje van 18 Maart, getiteld »Droeve verschijnselen", ging u op die kwestie niet in; maar de meesten uwer lezers zullen, evenzeer als ik, toelichting noodig hebben om dat verband te vatten.

Verder zou ik u willen vragen, wat u zou antwoorden, als morgen aan den dag zulke misdaden bedreven werden door een Gereformeerd predikant.

Dat zou toch kunnen, niet waar?

Dan zou u toch niet spreken van anarchie, want 't Calvinisme is toch zeker met anarchie niet vereenigbaar?

En 't gaat ook niet aan, om te zeggen: Ja, zie je, menschen, die predikant behoorde alleen maar in naam tot ons; in 't wezen der zaak behoorde hij tot die anarchisten-bent, die men ook wel Ned. Herv. Kerk noemt.

Of moest dat stukje van 18 Maart, zoo mooi begonnen met »Wie van u zonder zonde is enz." ook dienst doen, om de Ned. Herv. Kerk eens »een hak te zetten?" Dat zou ook kunnen, maar dan dienen zulke dingen er bij gezegd te worden.

Hoe 't zij, u zal velen een dienst doen, als u dat psychologisch verband eens uiteenzet.

Inmiddels ben ik gaarne,

Uw dw. dn.
M.

Ter beantwoording hiervan wijzen we op wat de heer Benoist, de bekende redacteur van de *Revue des deux mondes* nog onlangs zeide, dat namelijk het anarchisme, met zijn dynamietbommen op *straat*, slechts het droef gevolg was van het zedelijk anarchisme, dat in de Fransche *conscientie* heerschte.

Ook de heer Moora weet wel uit de historie, hoe bijna alle belangrijke anarchistische woelingen vooraf zijn gegaan door het uitbreken van enkele zeer ergerlijke misdaden tegen de zedelijkheid en het leven.

Ook uit de kerkhistorie is hem wel bekend, hoe in de dagen die aan de Reformatie voorafgingen, ook onder de toenmalige Roomsche geestelijkheid zulke misdaden herhaaldelijk zijn voorgekomen.

Dit nu is een zielkundig verschijnsel, dat allerwegen doorgaat.

Als er geen wet en regel is; wanneer een ieder doet wat goed is in zijn oogen; indien de een dit en de ander dat predikt; en er noch band van belijdenis, noch vastheid en eenparigheid van overtuiging is; en zelfs over de zedelijke begrippen allerlei opiniën in dezelfde kerk aan het woord komen; is het niet te sterk gesproken, zoo ge spreekt van een *kerkelijk anarchisme*.

Op die wijze nu gaat de *tucht* over de geesten weg. Men voelt en kent geen banden, geen vastigheid meer. Alle fundamenten dreigen in beweging te geraken.

Dit nu gevoelt een leeraar sterker dan een leek, omdat hij telkens geroepen wordt om zijn gevoelen uit te spreken, en dus een regel te stellen.

Dit geestelijk anarchisme nu brengt *anarchie*, d. i. gemis aan regeering in den eigen geest teweeg. Men gevoelt zich niet meer geregeerd door een hoogere macht, maar regeert zichzelf naar wilkeur.

En dit nu brengt een verslapping in den zedelijken levenstoon teweeg, die de zielen verwoest, de conscientie in een strik vangt, en zoo dikwijls ongemerkt kan leiden naar paden van schrikkelijke zonde.

Uit de Pers.

Belangrijk is het slotartikel van wat Ds. Fernhout in de *Utr. Kerkbode* over *de Kerk* schreef.

Het luidt aldus:

Bij een vluchtig onderzoek bleek ons, dat onze Geref. Kerken op de vraag hoe de Gemeente, de geinstitueerde Kerk, te beschouwen zij, een antwoord geven, dat aan duidelijkheid en beslistheid niets te wenschen overlaat. En naar de Nederl. Geloofsbelijdenis én naar den Heidelb. Catechismus én naar de Liturgische Schriften is ze voor niets anders en voor niets minders te houden dan voor eene vergadering van ware geloovigen. En vast staat derhalve, dat eene bediening des Woords die daarvan uitgaat en de Gemeente in hare samenkomsten als eene vergadering van geloovigen toespreekt, wel verre van in strijd te zijn met de belijdenis onzer Kerken, juist omgekeerd met haar in overeenstemming is en door haar geëischt wordt, en eveneens dat eene bediening die de saamgekomen gemeente als een ongeloovige schare of als een onbekende menigte behandelt door onze belijdenis geoordeeld ligt en zich vergrijpt aan het Lichaam van Christus. Dit moet en kan duidelijk zijn voor elk die zich de moeite van onderzoek en nadenken getroosten wil. Men houde daarom op zich tegen de bediening des Woords te stellen, die onze gereformeerde kerken eischen, als was ze iets nieuws, iets vreemds en als had ze ook maar iets gemeen met Pelagiaansche en Remonstrantsche »algemeenheid."

Toch gevoelen we zeer goed, dat tal van broeders en zusters er voor huiveren ook op dit punt de belijdenis hunner Kerk in al hare gevolgen te aanvaarden. Er rijzen hier vragen en bedenkingen, vooral ten aanzien van de praktijk, die allen schijn van recht hebben.

Deze b. v. of het dan inderdaad de bedoeling is onzer belijdenis, dat ze leeren dat alle leden der Gemeente hoofd voor hoofd van de kleinste tot de grootste zonder eenigen twijfel door den Heiligen Geest wedergeboren zijn. Dit toch moet huns inziens rechtstreeks volgen uit de leer, dat de Gemeente moet worden beschouwd als eene vergadering van ware geloovigen. En nu zijn ze er verre van zulk een voorstelling toe te dichten aan de belijdenis onzer Kerken en meenen ze integendeel — en terecht — dat dit tegen Gods Woord, de Belijdenis en de ervaring lijnrecht inloopt, maar daarom juist verzetten ze zich dan ook tegen wat de belijdenis toch uitdrukkelijk leert en tegen elke prediking die daarmee overeenkomt.

Hier nu is misverstand. Noch de Gereformeerde Kerk, noch eenig gereformeerd Leeraar heeft ooit geleerd, dat alle leden van de geinstitueerde Kerk, van de eerste tot de laatste, zonder eenigen twijfel ware kinderen Gods zijn. Het tegendeel is waar. Ze hebben steeds gestaan in de overtuiging, ze hebben luide beleden en rusteloos met allen ernst het een legelijk aangeregd, dat zich in de geinstitueerde Kerk van Christus onder de ware kinderen Gods steeds vermengd hebben, nog mengen en tot den jongsten dag toe altoos mengen zullen na dezulken, die wel den schijn des geloofs en de gedaante der godzaligheid hebben, maar 't wezen en de kracht daarvan verloochenen.

Overtuigend blijkt dit al aanstonds uit diezelfde een-en-dertigste Zondagsafdeeling van den Heidelb. Catechismus, die ook zoo duidelijk bewijst, dat naar onze belijdenis de Gemeente is eene vergadering van ware geloovigen. Of hoe zou het anders denkbaar zijn, dat een lid der Gemeente »door het verbieden van de Sacramenten uit de Christelijke Gemeente en *van God zelf uit het rijk van Christus*" gesloten werd?

De christelijke ban, gelijk hij in Zondag 31 en niet minder zooals hij in 't Formulier van den ban beschreven wordt, rust op de veronderstelling, dat er in de zichtbare geinstitueerde Kerk kunnen zijn en voor geloovigen kunnen gerekend worden menschen, die aan 't geloof vreemd zijn.

In gelijken zin, en niet minder duidelijk, spreekt zich de Nederl. Geloofsbelijdenis uit in Art. 29:

»Wij spreken hier niet voor het gezelschap der hypocrieten, welke in de Kerk onder de goeden vermengd zijn, en hierentusschen van de Kerk *niet* zijn, hoewel zij naar het lichaam in dezelve zijn...." Woorden, die bewijzen hoe het naar de Geloofsbelijdenis zelfs geen hooge uitzondering, maar veeleer regel is, dat er onder hen die tot de Gemeente gerekend worden ook onwedergeborenen, ongeloovigen en onbekeerden zijn. En onder de Gereformeerden was er nooit en *is* er nog niemand, die daarop ook maar iets zou willen afdingen. Men dichte dus noch der Belijdenis, noch dengenen die met haar instemmen meeningen toe, die zij zelve zoo nadrukkelijk mogelijk verwerpen.

Maar, zoo vraagt men, als er dan in de geinstitueerde Kerk geveinsden *kunnen* zijn en ook doorgaans *moeten* zijn, hoe kan dan zulk een Kerk nog beschouwd en behandeld worden als eene vergadering van ware geloovigen?

Het antwoord op die vraag ligt in wat we zooeven aanhaalden uit art. 29 van de Ned. Geloofsbel. De Belijdenis zegt van de hypocrieten, dat ze in de Kerk onder de goeden vermengd zijn, *en hierentusschen van de Kerk* NIET *zijn, hoewel zij naar het lichaam in dezelve zijn.*"

De zaak staat n.l. zoo: omdat de geinstitueerde Kerk de openbaring is van het mystieke Lichaam van Christus, behoort *rechtens* alleen tot haar wat ook van het Lichaam des Heeren is, maar staat rechtens buiten haar, wie tot dat Lichaam des Heeren niet behoort, ook al is hij naar het lichaam d. i. voor 't uitwendige in de zichtbare Kerk. Zulk een heeft dan wel den schijn van tot de zichtbare Kerk te behooren, en omdat de opzieners geen hartekenners zijn, wordt hij ook wel, zoolang hem het masker van geveinsheid niet wordt afgerukt, tot de zichtbare Kerk gerekend, maar dat neemt niet weg, dat hij toch inderdaad van haar niet is, en zoodra hij als een ongeloovige en goddelooze openbaar wordt, uit haar midden wordt weggedaan.

Een voorbeeld moge dit ophelderen. Stel iemand heeft aan een boom met een breede kruin van takken en twijgen, hier en daar een tak en twijg, die in 't aanzien volmaakt op die van den boom gelijken, zoo kunstig en listig weten aan te brengen, dat ge niet in staat zijt ze zoo op 't oog te onderscheiden. Zijn dan die van buiten aangebrachte takken en twijgen waarlijk van den boom? Ieder weet beter. Zult ge dan, wetende dat er valsche twijgen aan zijn takken gebonden zijn, zeggen dat nu die boom geen boom meer is en hem dus omhouwen? Ge denkt er geen oogenblik aan. Ge zult uw boom uw boom blijven noemen en juist omdat ge hem voor een waren boom houdt, zult ge alles doen wat in uw vermogen is om de aangebonden twijgen te onderscheiden en ze zoo voorzichtig te verwijderen, dat ge geen takje van uw boom beleedigt.

Welnu die boom is uw Kerk. Uw Kerk van wie ge weet dat onder hare leden, die met haar uit één wortel groeiden en één leven leven, zich ook geveinsden mengen, die niet waarlijk van haar zijn. Deze wetenschap zal u nu echter niet verleiden om òf uw Kerk geen Kerk, d. i. geene vergadering van ware geloovigen te noemen, óf te zeggen, dat al wat uitwendig in haar gezien wordt, nu ook tot den laatsten man toe zeker en gewis met haar uit het mystieke lichaam van Christus opkwam, maar ge zult uw Kerk in haar geheel als Kerk aanvaarden en slechts wat zich in woord of daad als niet tot haar behoorende kennen doet, met alle onzichtigheid van haar uitsluiten. Zoo behoudt ge uw Kerk, in waarde houdende wat gij naar den maatstaf dien de Heere u in handen gaf tot haar moet rekenen en uitsluitende wat naar diezelfde maatstaf gemeten van haar niet is.

Doet ge anders, laat ge, omdat ge weet hoe in de zichtbare Kerk ook hypocrieten zich mengen, uw Kerk als vergadering van ware geloovigen los, dan geeft ge den ongeloovigen en goddeloozen rechtens plaats in uw Kerk en hebt ge daarmeê zooveel u aangaat uw Kerk vernietigd.

Daar loopt dan ook het afdrijven in doopersche dwalingen steeds op uit. Men houdt zoo de Kerk voor een bonten hoop waarin zoowel de ongeloovigen als de geloovigen rechtens een plaats hebben en men zoekt naar willekeurigen maatstaf in die hoop nu uit, wie men voor kinderen Gods houdt, om dan van hen te zeggen: dat is nu het Sion Gods in de Kerk.

Zoo is men dan de geïnstitueerde Kerk als openbaring van het Lichaam van Christus kwijt geraakt en blijft er geen enkele reden over, waarom men nog in die geïnstitueerde Kerk tucht zou oefenen. Wat komt het er ook nog op aan of zulk een waardelooze school er wat meer of min onrein uitriet? Het Sion Gods, dat zich van haar zorgvuldig onderscheidt, deert dat niet in 't minst. Ja, wel beschouwd is de verdorvenheid en reformatie van de Kerk hun in menig opzicht voordeelig. Zij zoeken en achten er elkaar te meer om en in een zoo donkere kerkelijke lijst komt de glans van hunne godzaligheid nog zooveel beter uit. Een inderdaad schriftkerkelijke beschouwing, lijnrecht inloopend tegen onze gereformeerde belijdenis en tegen 't Woord onzes Gods, een diepzondige beschouwing, die een even schuldige praktijk na zich sleepen moet. En toch, daarbij kwamen honderden in het Synodaal Genootschap reeds uit en daarheen leidt noodzakelijk de richting waarheen ook in de ontkomene kerken sommigen nog altoos het aangezicht keeren.

Of we dan beschouwingen en bedoelingen als we boven met wat scherpe kleuren teekenden, aan alle broeders en zusters toedichten, die het gereformeerde kerkbegrip en de gereformeerde kerkelijke praktijk niet aandoen? We denken er niet aan. Zelfs achten we het zonde voor God hen ook maar te verdenken van bewuste dooperij. Bij verreweg de meesten is daarvan schijn noch schaduw.

Voor 't meerendeel is onkunde hier oorzaak van dwaling. Men doorziet de dingen niet en daarom ziet men te verkeerd. Ook is er bij velen een oprechte en beminnelijke vreeze, dat de gereformeerde prijktijk schade zal doen aan de zaligheid der zielen.

Men is bang, dat daardoor onbekeerden die op hunne uitnemende saamhoorigheid tot de Kerk toch reeds zoo licht vertrouwen, op deren valschen grond nog meer vastgezet zullen worden. En ook — men is nog niet ontkomen aan de nawerking van 't leven onder het Herv. Kerkgenootschap, waar de verzaking van de tucht de kerkelijke gemeenschap al meer tot een bonten hoop maakte, waarvan men al te goed gevoelde dat ze — in vele gevallen althans — niet of ter nauwernood nog als openbaring van het Lichaam van Christus, als eene vergadering van geloovigen kon beschouwd worden. Toen gewende men er zich aan te onderscheiden tusschen »de Gemeente" en 't »Sion Gods" in de Gemeente; toen gold het als een kenmerk van rechtzinnigheid en trouw als een Leeraar in zijne prediking de saamgekomen schare als een schare van ongeloovigen toesprak en behandelde, en 't kost, vooral den ouderen onzer, moeite om zich nu op eenmaal van die ten deele gerechtvaardigde beschouwingen los te maken.

Men hebbe dus geduld, en zij bij ernstigen weerstand van alle doling op dit punt toch voorzichtig en geduldig tegenover broeders en zusters die nog niet mee kunnen komen. En vooral de bediening des Woords rekene, in vermijding van alle eenzijdigheid die hier vooral allerverderflijkst zou zijn, met het feit dat niet allen die Israël zijn ook uit Israël zijn. Ze zij bediening der Sleutelmacht naar Zondag 31 van de Heidelb. Cat. en opene niet alleen voor de geloovigen, maar sluite ook voor de ongeloovigen onder rustelooze herhaling van het vermaan des apostels: »Beproeft u zelven of gij in 't geloof zijt, onderzoekt u zelven" en duidelijke prediking van den arbeid en de vrucht des Geestes in de toepassing der waarheid bij Gods kinderen. Dan, hiervan zijn we zeker, zal de waarheid Gods getuigenis krijgen in alle consciënties, en welhaast alle gevaar van Dooperschen kant op dit punt te boven gekomen zijn.

Dit is voorzichtig en naar waarheid uitgedrukt.

Het beginsel moet vastgehouden, maar de liefde voor de broederen zij tegemoetkomend, en nooit veroordeelend.

Buitenland.

Afrika. Mishandelingen van inboorlingen.

Gelijk bekend is, hebben de Duitschers Kamerun in Afrika bezet, en is daar Duitschland zeer beslist tegen de slavenhandel opgekomen. Toch gebeuren er in Kamerun dingen die niet minder vreeselijk zijn dan de ruwste mishandelingen waaraan de slaven wel blootstaan.

De berichten daaromtrent zijn zoo menigvuldig en zoo eensluidend, dat er geen twijfel meer daaromtrent kan gekoesterd worden.

Eenigen tijd geleden brak er een oproer in Kamerun uit onder de negersoldaten, omdat Gouverneur Leist hunne vrouwen had laten geeselen na ze eerst te hebben doen ontkleeden, hetgeen door den Zendeling, uitgaande van het Baselsche Zendinggenootschap, bevestigd is. Tot verontschuldiging dezer handeling van den bewindhebber werd aangevoerd, dat van een ontkleeding geen sprake kon zijn, wijl de negers en negerinnen geen kleederen dragen; en dat het toepassen van lijfstraffen in het gebied, dat onder Duitsche bescherming staat iets gewoons is, daar men op eene andere manier de traagheid der inboorlingen niet kon overwinnen.

De eerste verontschuldiging houdt geen steek, want het is een feit, dat de negerbevolking wel degelijk katoenen kleederen draagt. De andere »verontschuldiging" (?) wordt bevestigd door de mededeelingen van een man die ook in Afrika gereisd heeft, Friedrich Kallenberg, welke beweert dat dagelijks mishandelingen van negers en negerinnen voorkomen. Ik heb waargenomen, dat de jongste onderofficier gelijk de jongste beambte het recht heeft of liever neemt om bij de nietigste aanleiding ongestraft de onder hen staande zwarten met de nijlpaardzweep te laten slaan of op andere wijze wreed met hen te handelen. Vele voorbeelden daarvan heb ik met eigene oogen aanschouwd. Op het station Ramgani werden bijna dagelijks slagen met genoemde zweep onder de soldaten zoowel van de bezetting als van de Oost-Afrikaansche maatschappij uitgedeeld. Als men naar de reden vroeg, dan gaf men steeds redenen op die bij lange na niet zulk eene barbaarsche strafoefening rechtvaardigden. De directeur der plantage Lewa liet dertien inwoners van een genabuurd dorp, waaronder een vervallen grijsaard, ieder twintig slagen met de nijlpaardzweep geven, omdat zij geweigerd hadden, lasten naar Pongwe te dragen, waartoe zij volstrekt niet verplicht waren.

De commandant van het station Massinde handelde op gelijke wijze met zijn kok, die eenige dagen achtereen niet voor goed koffie gezorgd had. De opvolger van dezen officier liet twee negersoldaten, die in een roofhandel met vrouwen gewikkeld waren, ieder zooveel slagen met de gevreesde zweep geven, totdat zij bewusteloos van de plaats der strafoefening moesten worden weggedragen. Daarbij moet men in aanmerking nemen, dat 250 à 300 slagen met het vreeselijk instrument gelijk staat met de doodstraf.

Hoe men onder de Duitsche ambtenaren over de negers en over de menschelijkheid denkt, blijkt uit een schrijven van een dier lieden over de opstand der negersoldaten, dat de volgende woorden tot slot heeft: De Dahomeërs, die in opstand gekomen zijn, hebben de vlucht genomen naar het bosch. Van lieverlede worden zij gevangen genomen. Dagelijks worden er eenige opgebracht, of zij komen door den honger gedreven uit zich zelven. Allen die komen of gevangen genomen worden, worden opgehangen. 1 Januari 1894. Heidenmorgen te half zeven ure werden weder acht Dahomeërs opgeknoopt.

Een mooi begin van het nieuwe jaar. Desniettegenstaande smaakt de koffie te zeven ure zeer goed. Men gewend ten slotte aan alles, ook aan een in de lucht bengelende mensch.

De Duitsche overheid heeft reeds die schandelijke dingen willen te keer gaan door Gouverneur Leist van zijn post terug te roepen. Ook de Gouverneur van Oost-Afrika, majoor Von Wrochem, wiens handelingen in den Rijksdag aan een scherpe critiek werden onderworpen, is teruggeroepen. Maar met dit al is het gebleken, dat de negers ontzaglijk door de Duitschers mishandeld worden.

Kort geleden werd in de »Neue Deutsche Rundschau" het dagboek van een in Kamerun levend Duitscher gepubliceerd, waarin staaltjes van mishandelingen worden gegeven, die zoo walgingwekkend zijn, dat men ze niet kan mededeelen. Nu moge men denken, dat deze mededeelingen overdreven zijn, en dit is wellicht ook zoo. Doch toen voor het eerst mededeelingen van mishandelingen in Duitschland ontvangen werden, sprak men ook van overdrijving, doch van achteren is gebleken, dat eenvoudig de naakte waarheid medegedeeld was.

Een ieder begrijpt, dat de arbeid der Zending door deze dingen bitter wordt tegengewerkt. De negers kunnen niet anders dan een afkeer krijgen van de Godsdienst der blanken, als zij dagelijksch zien, dat hunne stamgenooten door hen mishandeld worden. En het zal ook te Kamerun blijken, dat, wanneer men beschaving brengen wil zonder Christendom, men eenvoudig een ijdel droombeeld najaagt.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

Voor weetgrage lezers.

We hebben nu gezien, dat er bij 't lezen en schrijven op de *teekens* dient gelet. Dat komt ook en zelfs zeer bijzonder te pas, vrienden, als gij teksten of psalmen leest. Wie dan maar over de teekens heenstapt als stonden ze er niet, begrijpt zelf niet wat hij zegt en zegt soms zotheden. En daarvoor moeten we, allereerst, als we des Heeren Woord voor ons hebben, waken. Ik heb dikwijls Psalm 25 vers 2 berijmd zoo hooren opzeggen, dat wie 't voor het eerst hoorde, er weinig of niets van kon vatten, en ik vrees, de opzeggers ook niet.

Nu deelen de teekens de volzinnen of de deelen der volzinnen af, en dit helpt veel voor de duidelijkheid, maar toch nog niet genoeg. Want als men al de zinnen maar achter elkaar liet doorloopen, zou het noch voor het oog, noch voor het oor aangenaam zijn, en voor het goed begrijpen al heel slecht..

We zien dan ook — let maar op het stukje zelf dat ge nu leest — dat er hier en daar met een nieuwen regel wordt begonnen. Dit doet men als er iets nieuws gezegd wordt, dat niet rechtstreeks bij 't vorige behoort. Ik praat b. v. over de koe en vertel dat het een nuttig beest is. Nu wil ik echter spreken over het herkauwen of over het melk geven, en plak dat niet alles aan elkaar, maar houd om zoo te zeggen even op, en begin op nieuw.

Daarop nu dienen we goed te letten, als we iets lezen, want dan verstaan we het veel beter dan anders. Vooral is het goed er op te merken als we een hoofdstuk uit de Bijbel voor ons hebben. Wel is zulk een hoofdstuk altijd in verzen verdeeld, maar dat is niet genoeg, al geeft het een groot gemak, dat de menschen indertijd die verdeeling hebben gemaakt. Zij is echter als alle menschenwerk, soms gebrekkig en verkeerd, maar al was ze dat ook niet, om goed te verstaan wat ge leest, moet ge heel dikwijls juist doen alsof de nummers, die de verzen aanwijzen, er *niet* staan. Gij moet doorlezen als was 't een geheel (wat het ook is) tot weer iets nieuw begint. En al leest ge dan ook bij een hoofdstuk nog een deel van een volgend, dat hindert niet, ja *moet* soms juist gebeuren.

Nemen we b.v. Handelingen 6 en letten we nu eens niet op de indeeling in verzen, dan zien we dat ons in dat kapittel in hoofdzaak twee feiten worden meegedeeld.

1. De aanstelling van verzorgers der armen vs. 1—6.

2. De uitbreiding en de vervolging der gemeente vs. 6—15, terwijl we eindelijk zien, dat alles duidelijker wordt als we bij het einde van het hoofdstuk *niet* af breken, maar doorlezen.

De vrienden die lust hebben moeten nu maar eens beproeven Mattheus 13 of 2 Kon. 20 zoo te verdeelen. Later zullen ze dan wel leeren het ook met hoofdstukken te doen uit de Psalmen b. v. of uit de Brieven. Dat is een zeer nuttig werk, maar ook dikwijls